

قطره‌ها از معارف

محتوای پیشنهادی ما برای این هفته گروه تربیتی شما

گروه: نوجوان برادر

موضوع هفته: چه کنیم که در فضای مجازی به گناه

نیافتیم؟ «۲»

هفته: ۵ بهمن الی ۱۲ بهمن

<https://salehin.ir>

<https://t.me/Salehinproducts>

اهداف رفتاری و دانشی :

عنوان	ردیف	نوع هدف
آشنایی با روش های مقابله با آسیب های فضای مجازی	۱	اهداف
آشنایی با اخلاق استفاده از تکنولوژی	۲	آموزشی
تقویت قابلیت تقوای قوی	۱	اهداف
انگیزه سازی نسبت به استفاده صحیح از فضای مجازی	۲	رفتاری

سرفصل های مورد بحث :

سرفصل های فرعی	عنوان سرفصل اصلی	ردیف
چگونه خود را در فضای مجازی ایمن کنیم؟	فضای مجازی	۱

شرح محتوا:

سرگروه گرامی؛ در جلسه قبل عوامل بازدارنده گناه در فضای مجازی بیان گردید. در تکمیل بحث قبل می توانید نکات زیر را مطرح نمایید:

نکته اول:

این دنیا مجهز به دوربین مداربسته الهی است

انسانی که خود را در محضر الهی می بیند، نه تنها مرتکب گناه نمیشود، بلکه اندیشه و فکر گناه را نیز در ذهن خود نمی پروراند. خداوند متعال می فرماید: «أَلَمْ يَعْلَمْ بِأَنَّ اللَّهَ يَرِي؛ آیا نمی دانید که خداوند می بیند (علق: ۱۴)

سرگروه محترم؛ شناخت و توجه متربیبان به هر یک از اوصاف الهی، آثار تربیتی فراوانی را نیز با خود به همراه دارد. از جمله این اوصاف، علم خداوند و احاطه دقیق پروردگار به اعمال بندگان است. توجه به این حقیقت، سبب میشود تا انسان همواره خود را در محضر خالق خویش ببیند و از عملی که موجب ناخوشنودی وی می شود، دوری کند.

انسانی که خود را در محضر الهی می بیند، نه تنها مرتکب گناه نمی شود؛ بلکه اندیشه و فکر گناه را نیز در ذهن خود نمی پروراند. اولیای الهی، عالم را محضر خداوند می دانند و در محضر او از معصیت و گناه دوری می کنند. رسول اکرم (ص) فرمودند: «يَا أَبَا ذَرٍّ! اعْبُدِ اللَّهَ لَلْكَانِكِ تَرَاهُ، فَإِنْ كُنْتَ لَتَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ؛ ای ابوذر! خدای را چنان عبادت کن که گویا او را می بینی؛ پس اگر تو او را نبینی او تو را می بیند»^۱

^۱ طوسی، محمد بن الحسن، الأمالی، ص ۵۲۶، ح ۱۱۶۲، قم، دار الثقافة، چ اول، ۱۴۱۴ ق

راحتی تحمل سختی در محضر خداوند

اگر انسان متوجه باشد که خداوند، همه جا وجود دارد و در هر حال، شاهد و ناظر اعمال و کارهای اوست؛ دائماً مراقب کارهای خودش است. انسان عارف، عالم را محضر خدا و او را شاهد، حاضر و ناظر بر جمیع امور می داند. چنین اعتقادی، نه تنها مانع از انجام گناه می شود؛ بلکه سبب آسان شدن تحمل سختی ها و مصیبت ها نیز می گردد.

هشت دوربین الهی

بسیاری برای گرفتن عکس یا فیلم چند لحظه ای، حواسشان به خودشان خیلی بیشتر جمع می شود. یا اگر در محیطی که دوربین مداربسته است قرار بگیرند، خیلی مواظب رفتار و حالات خود هستند. این برای ما یک امر طبیعی است.

اساساً تأثیر جمله «این مکان مجهز به دوربین مداربسته می باشد» به مراتب بیشتر از جمله «عالم محضر خداست. در محضر خدا معصیت نکنید» است؛ اما چرا؟

آیا تا به حال با خود اندیشید هایم که برای ۸ دوربینی که همیشه در حال ضبط تصاویر ما است، خود را آماده کنیم؟ دوربین هایی که هر لحظه و هر ثانیه تمامی اعمال و رفتارهایمان حتی خطورات ذهنی ما را به طور دقیق و کامل ثبت می کنند، عبارتند از:

- ۱- خداوند: أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى (علق: ۱۴)
- ۲- پیامبر (ص): يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا (احزاب: ۴۵)
- ۳- امامان: وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ (توبه: ۱۰۵)
- ۴- ملائک مقرب: كِتَابٌ مَّرْقُومٌ * يَشْهَدُهُ الْمَلَائِكَةُ الْمَقْرَبُونَ (مطففين: ۲۱-۲۰)
- ۵- شهداء: وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أحيَاءٌ وَلَكِن لَّا تَشْعُرُونَ (بقره: ۱۵۴)
- ۶- زمین: يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا (زلزله: ۴)
- ۷- زمان: وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ * وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ (بروج: ۳-۲)
- ۸- اعضاء و جوارح: وَقَالُوا لِيَجْلُدِ اللَّهُمَّ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أُولَٰئِكَ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (فصلت: ۲۱)

راهکار

اگرچه نمی توانیم فیلم ها را پاک کنیم؛ بهتر است در سکناس هایی که می دانیم با پیام و دستورهایی الهی مغایرت دارد، حضور نیابیم. اگر میزان صحنه های خوب زندگی مان افزایش پیدا کند به شکلی که بخش خوب فیلم ها غلبه کند و تم و زمینه داستان زندگی مان خیر باشد، خداوند (صاحب مهم ترین دوربین) خودش صحنه های بد را پاک خواهد نمود و نادیده خواهد گرفت.

بنابراین باید همواره به یاد داشته باشیم لحظه لحظه زندگی مان فیلم برداری می شود. حواسمان باشد در برابر دوربین، بد ظاهر نشویم؛ زیرا بعداً خودمان شرم داریم آن فیلم را ببینیم.

سرگروه محترم؛ باید به اعضاء حلقه بیاموزید که تمام اعمال ما توسط خدا و خوبانش تحت کنترل است و دیده می شود؛ همچنان که قرآن کریم می فرماید: « وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ

تَعْمَلُونَ؛ بگو: عمل کنید به زودی خدا و پیامبرش و مؤمنان اعمال شما را خواهند دید، و به زودی به سوی دانای نهران و آشکار بازگردانده می شوید، پس شما را به آنچه همواره انجام می دادید، آگاه می کند.»

جمله معروف حضرت امام خمینی (ره) که فرمود: «عالم محضر خداست در محضر خدا معصیت نکنید» ذیل همین راهکار می گنجد.

سرگروه محترم؛ شایسته است این بُعد مهدویت را برای نیل به این مقصود در میان اعضاء حلقه خود تقویت نمایید؛ یعنی این نکته را به طرق گوناگون و با بیانی شیوا و نرم در اعضاء حلقه نهادینه شود که اعمال آنان هر هفته و هر روز به اطلاع امام زمان (عج) خواهد رسید.

نکته دوم:

سؤال از نعمت ها

خداوند هر نعمتی که به انسا نها داده است، در مقابل آن نعمت، از انسان سؤال می کند. چشم و گوش و همه اعضاء و جوارح ما مسئولیت دارند و درباره نوع استفاده از آنها بازخواست می شویم «وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا؛ دنبال چیزی را که بدان علم نداری مگیر که گوش و چشم و دل درباره همه اینها روزی مورد بازخواست قرار خواهند گرفت. این نکته ای است که سرگروه باید به متریبیان خود منتقل کند و آنها بدانند که در روز قیامت از نوع استفاده ای که از اعضاء و جوارح خود داشته اند، مورد بازخواست و سؤال قرار خواهند گرفت.

نکته سوم:

نظارت غیرمستقیم و مستقیم بر دوستان

سرگروه باید رفت و آمد اعضاء حلقه همچنین دوستان آنان را به صورت غیرمستقیم و گاهی مستقیم کنترل و نظارت نماید، و تا حد امکان زمینه ارتباط و دوستی اعضاء با یکدیگر را فراهم کند تا بهتر بتواند بر تمام اعضاء نظارت داشته باشد.

دوست و همنشین، تأثیر زیادی بر انسان می‌گذارد. پیامبر گرامی اسلام (ص) می‌فرماید: «انسان پیرو دین و آئین دوست و همنشین خود است» در سیره اهل بیت (ع) ملاحظه می‌شود که ایشان حتی گاهی مستقیماً در انتخاب دوست فرزندان خود دخالت می‌کردند؛ بنابراین، سرگروه، متریبان را به داشتن دوستانی خوب، تشویق نموده و از آمدن و شدن دوستان ناباب نهی مستقیم و غیرمستقیم نمایند.

نکته چهارم:

درخواست از مسئولین

خوب است از اعضاء حلقه خواسته شود مشکلات موجود در فضای مجازی و راهکارهای مقابله با آن را در قالب نامه، رایانامه و... با همراهی سرگروه، برای مسئولین ذی ربط نوشته و به طرق گوناگون به آنان برسانند. در این صورت هم برای اعضاء حلقه خود، ارزش و اعتبار خاصی را قائل شده ایم و هم به صورت غیرمستقیم راهکارها را به او القاء نمودیم. هائیم.

چند راهکار:

بهبتر است ساعات بیکاری در منزل به حداقل رسیده و بخشی از وقت روزانه در برنامه‌های حلقه به ورزشهای جمعی و پیاده روی دسته جمعی و بازی‌های گروهی اختصاص یابد و یا برای ساعاتی که متریبان در منزل حضور دارند، برنامه ریزی شود؛ به عنوان نمونه کتابی را مطالعه نمایند و گزارش آن را در مسجد، برای سرگروه بیان کنند؛ کار دستی و روزنامه دیواری را برای پایگاه و مسجد مهیا نمایند و... و به جز در موارد ضروری و نیاز، از فضای مجازی استفاده نکنند. و یا می‌توانند بخشی از وقت خود را جهت کمک به والدین و خواهران و برادران خود اختصاص دهند و تا آنجا که می‌شود، وقت‌های آزاد متریبان در منزل پر شود که فرصت چندانی برای وب گردی و سیر در فضای مجازی نداشته باشند.

منابع آموزشی :

منابع	ردیف	نام کتاب و نویسنده
منبع اصلی	۱	کتاب سال سنوآت گذشته
منابع تکمیلی	۱	آسیب شناسی فضای مجازی، معاونت تعلیم و تربیت
سرگروه	۲	فضای مجازی، جاذبه ها و آسیب ها، پاک نهاد
منابع تکمیلی	۱	اخلاق در فضای مجازی، معصومه نصیری
متربی	۲	سلام بر ابراهیم «۱»

نکات و ملاحظات مهارتی :

ردیف	شرح
۱	استفاده از داستان، حکایت، تمثیل، و-تشویق به مطالعه- دیدار با علما و خانواده شهدای نوجوان و بزرگان اخلاق و معنویت
۲	برگزاری جلسه تخصصی با خانواده ها در خصوص آسیب فضای مجازی
۳	برگزاری برنامه های فرهنگی با موضوع بصیرت مانند نمایشگاه و تئاتر و ...
۴	نقش سپاری در خصوص فعالیت در فضای مجازی